

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 33. Ex ore infantium & lactentium perfecisti laudem, &c. Vltimam laudibus Christi perfectionem infantes addiderunt loquendo, quibus initium dederant etiam infantes, at moriendo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

Cherulum accessitum, pro more suo ad aeterni Patris sui gloriam & dignitatem. Unde quam rimum ad portas appulit civitatis, & innumerabilis virorum multitudo cum ingenium, voces in nubila attolleret, cumque Deum, Messiam, & Regem confiteretur, huiusmodi illum concinens: *Benedictus qui venit Rex, &c. Hosanna in excelsis*, Excitantur infantes, qui matrum brachiis constricti, & adhaerentes ad vberibus suspensi illa torquentes, ac fac fugientes, illis demissis, & capitulis suis versus Christum reflexis, alacri vultu, & subidentes voces suas attollunt, & efformatis perfecte verbis, eandem intonantes acclamationes. cum viris aetate perfectis, illi occurrunt: *Benedictus qui venit Rex, &c. Gratulamur adventu tuo o Rex & Domine, qui venisti redimere nos, caelestem nobis concede Domine salutem quam audi expectamus. Hosanna in excelsis*. Hoc opus celebratur omnium supremum ad testimonium Christi divinitatis irrefragabile, quod caelestis Pater processit sui finem imposuit, coram totius mundi concessu, filij sui revelationis, suisque lapidibus quos percutit hinc adificium, & clavis qua perfectionis eius ultimum obstravit.

§. 33. Ex ore infantium & lactentium perfecisti laudem &c. *Primum laudibus Christi perfecti orem infantes adhaerent loquendo, quibus inaniam ded. rant etiam infantes, at moriendo.*

Infigne adeo miraculum est, ut mille annis praesiderit illud Palmographus, illudque demiratus sit, atque oracula et singulare conscripserit, cuius verbis saluator noster fortius quam Iureo latere ora nimicorum suorum obturavit, qui hoc nouo prodigio attoniti cum adierunt, tubensque ut attendat & auferat quidnam haec infans puerorum lingua proclamaret, & illis explicaret quidnam hoc protenderet, & indicaret: quibus ille respondit, vaticinium nunc impleri quod a tot annis in Danie legerant: *Ex ore infantium & lactentium perfecisti laudem propter inimicos tuos &c.* Ex ore puerorum & lactentium eduxit Deus & perfecit Pater aeternus insigne filij sui preconium. Divina miremur verba & preclaris granula historis, quibus inu-do Deus eius divinitatis & regni eminentissimi probabat veritatem, & quod Rex Messias, Saluator & reparator adveniret, quo omnia multatiana multisq; modis adhaerens gloriam nomenq;

verificatur. Nonnulla praerogatis diebus recollimus, quibus & alia duo adiungi possunt valde mystica & huius diei propria solemnitate. Voluit Deus per pueros innocentes honorari, ut ex illorum innocentia vitae, immaculata sapienties populi conuocaret. Sacerdotes scilicet & Doctores, qui tantopere nominis eius dignitatem & personae veritatem obfcurare conabantur, Exorsus est autem hoc a sui inenarrabili. Siquidem expediebat, fandi atque necessitas, ut veniens in mundum Dei filius cum more sua & sanguine precioso redemptoris laetari veniret & incognitus, ut ante declaratum: verumtamen non ita clarum esse debebat hoc experimentum, ut esset omnino nobis absconditum, & diuinitas profus esset incognita: iam enim ex Spiritu cognoscimus: *Sapientia abscondita & inuisibilis inuisibilis, quae velata in visisquet* Eo fine dispositi sunt se iam modo nobis occulere, ut huiusmodi ex una parte nihil non Deus videtur sed nec homo altius nominis sui affirmationis, ex altera tamen suam proderet diuinitatem, gloriam suam iustitiam, maiestatem immensam. Dominum, regnumque preclarissimum, & hoc publice quidem atque toto saeculo mundo clarissimum praebens testimonia: Dixit enim diuina eius sponsa iam de carnis eius, & per libit humanitatis rubeone, iam de candore purissimae eius diuinitatis: *Dilectus meus candidus & rubicundus &c.* Sicut in mundum veniens, illico lucidissima dare illi voluit humanitatis suae testimonia, natus in stabulo, praefrigore tremulis pannis involutus, non molliori vultu lactulo quam praesepi quod reclinaretur inter animalia puerper, omnium indigus, & humilis; pariter dare voluit suprema suae signa maiestatis, suae diuinitatis, regni sui illustissimi, quo Rex in mundo, natebatur. Licet autem hoc magnifica fieret celsitudine, singulose plane admirandis, quae in eius ortu contigisse legimus, de quibus diximus in principio, singula iter tamen per ipsos exhibuit innoceutes.

100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120

11.
Heredi
inlami
tatione

vagandi impotuntias, aut periculum auocer, adiciant quocumque transibant praecones facti nati iam recenter Regis mundo p. omiffi: etenim extra conuentionem est, quin venientibus viti tanta perillibus dignitate regia maiestate claris, doctima celebribus, tanto comitatu confici- pnis, tot scribis Gazatum opumque, cunctis ciuitates per quas transibat plenam de hoc habuerit informationem. Deinde statuit vt recta remant Hierusalem populi sui Metropolitim, in- timoque nati Regis tibianes adeo clamorosi, vt Rex Herodes non minime turbaretur, totaque ciuitas: omnesque pariter intelligunt iam natum in mudo Regem mundi saluatorem. Quo- circa furens sibi que timens Herodes. *Congregat enim Principes Sacerdotum & Scribas populi, scilicet excepit: non ab eis percunctatur vt dicant, quis ille possit esse Rex, aut vitrum iam tempus sit quo nati debeat Messias, nam hoc iam ille, illiq; vt compertum habebant: eo quod iam adlatum teneret scilicet de tribu Iuda, et vaticinio Iacob, & impletas hebdomadas quas Angelus Danieli designauerat, & ob alias rationes: Sed scilicet abierit ab eu, ubi Christus natus sit.*

Ingressumque Magi, Regem conclamant nati de Herodes Sacerdotes Doctoresque interrogant: quae sibi ab eis indicari. *Ubi Christus natus sit: quia realiter & ipse, & illi, totaque ciuitas Metropoli voverat iam natum esse Regem promissum populo suo Saluatorem: vt autem hoc liquido cunctis amotefceret, uti voluit. Prae medio peritorum, qui toto mundo Regis huius ortum amonitient non loquendo, sed motando non verba de ore promendo sed de venis suis sanguinem effundendo. Facinus Herodis adeo crudele fuit quale mundus nuqua exhor- mitem: neminem intelligens Magos non rediisse, vt de Rege nato nuntia sibi certa decerent, ac proinde eius manibus non incidisset aliquis occidendus, cetero furoris percitus gladium strin- git: omnesq; ubi infantes trucidari vrbis Beth- lehem, cuiusque conuicium sibi persuadens eodem nate Regem natum occidendum: Tanta fuit hec innocencium lansena, vt multi Doctores arbitramur, Herodiano gladio quatuordecim milia occidisse. Hunc numerum Graeci colligunt saepeque inscribunt Caleoda 10, & Christiani Aethiopi, quos dicunt Abyssinos, eodem numero in Canone missae celebrant.*

Quo sine Deus tantam permisit fieri stragem innocencium? Qua ratione tantam sustinere potuit tanta pietas effusionem? quid rationis sub- *Hieron, Bapt. de Genes. 11.*

est ob quam Deus tam inhumano carnifici tan- tam concederet in sanguinem innocencium por- slatem? Plures adferunt SS. Patres. Vltimum pro- ducit D. Aug. ad horum saltem paruulorum. *Si namque vitae iacturam passi sunt temporalis, aeternae lucium sibi lucrati sunt, quam si vixis- sent, securam certamque non habebant; vnde copiosius longe bonum illis Herodiana contulit immanitas, quam si viuentes singulos ad regiam exexisset dignitatem eius, singulis regna sua di- misisset. Ecce prophana hosti nunquam ideo paruuli tantum prodege potuisset obsequio, quam- tum profuit eis: non quantum contra beatus paruulos iniquitas abundauit, tantum in eis gra- tia benedictionis infudit. Secunda colligitur ex D. Chryloto. nam Dei filius huius mundi hor- tum ingressus ilico flores colligere voluit porci- res, atque ex illis compositum Patri dedicare stotilegium. *Transmisit infantes infans Christus ad caelum, nona xenia Passi. primitias fructuum exhibet genti, quocirca Iosepho conferendus: hic enim in Aegypto summa potestate Prore- patri suo misit in terram Chanaan, in qua morabatur iam senex, muus ex optimis terrae pretiosum.**

Porro primariam hanc statuamus rationem, quod voluit Deus tanta strage puerorum toti mundo quasi voce praecona notificare caelestis Regis in terra natiuitatem, atque ad vniuersum salutem gratissimum aduentum. Lucilio Ramiro Regi Aragoniae eouisse campanam cuius sonus totum penetraret orbem, quam de- fecit: sed quo modo nonnullos viros regni sui dignitate primarios trucidauit: campana haec fuit quae per totum audiebatur vniuersum. Quam sonora fuit illa tantorum mors innocencium in Bethleem circa Hierusalem, regionem ita popu- losam, & cui cum toto mundo frequentissimum eras negotium? Quam clarum potuit sonum edere clamorosum certe & efficacem: aut quibus tympanis tubisque potuisset amplius intimari Regis legitimi de caelo descensus, quem Iudei autem expectabant, quam feroci hoc Herodis iustitiam: quod sibi ita persuasum habebat, vt cum sibi ab hoc Rege timeret regnum fore rapiendum, tantum eviderit, homicida sangui- nem, nedum filios necis tradens alienos, sed nec proprio parceret successori, quo paratum sibi tu- tumque redderet imperium. Ita per orbem fa- cinus hoc maudatum & ab hominis pietate alien- num resonuit, vt intelligens hoc Imperator O- claudius Augustus, dixerit (teste Macrobio auctore Gentili) praeflat in domo Herodis por- *cuo.*

D. Av. 10.

De San- 111.

111.

Plures

huit in-

tauticidi;

ex parte

Dei ra-

tionem:

Dei ra-

tionem:

Dei ra-

tionem:

Dei ra-

tionem:

Dei ra-

tionem:

Dei ra-

tionem:

Dei ra-

tionem:

Dei ra-

tionem:

Dei ra-

tionem:

Dei ra-

tionem:

Dei ra-

tionem:

Dei ra-

tionem:

Dei ra-

tionem:

Dei ra-

tionem:

Dei ra-

tionem:

Dei ra-

tionem:

Dei ra-

tionem:

Dei ra-

tionem:

Dei ra-

tionem:

Dei ra-

tionem:

Dei ra-

tionem:

Dei ra-

tionem:

Dei ra-

tionem:

Dei ra-

tionem:

Dei ra-

tionem:

Dei ra-

tionem:

Dei ra-

Lib. 2.
c. 4. apud
Ribadin.
in festo
Innocent.

cum esse quam filium; inuens tyrannum hunc
vtpote iudæum, porcum non occisurum, quò
veteri non ei licebat: & quòd ferus esset. & inhu-
manus vt proprium neci filium tradiderit ad re-
gni sui labilementum.

Hic præmissis initium præmissis Pater æter-
nus laudis publicationi, & manifestationi glo-
riæ regniq; filij sui recens editi per lactentes
& innocentes, non loquentibus illis ad Domini
huius encomium, sed morientibus, per hoc con-
firmantibus nouam eius in mundo uatiuitatem:
fuitq; illorum mors quaquaerisum solemne
præconium, & campana vocalissima: de quo tes-
timonium perhibet Ecclesia: *Dem cuius hodie
na præconiū innocentes Martyres non loquendo, sed
moriendo confessi sunt.* Hoc nunc igitur illi pla-
cet, vt quādoquidem tempus sit moriendi, &
ollendendi humane carnis infirmitatem, quā
diuinitas absçõla tegebatur, efficaciter sua diu-
nitas innotescat etiam modo per innocentes, &
per ipsos huius laudis encomio, vltima manus
apponatur, non moriendo sed loquendo, non mul-
tiplicando sed singulā perfecte pronuntians, quòd
alij publicare moriendo inchoauerant: quòd si
vero illi moriendo morte sua demonstretur, &
tollati sunt natum Regem de celo ad mundi
salutem, dicant hoc ipsi, & confiteantur voce
adeo distincta atq; explicata, vt eam omnes
audiant & intelligant, capitales etiam inimici.
Benedictus qui venit Rex, &c. Hosanna in excelsis.

I V.
Vaticini-
um Dauidis hic
impletur.

Secundum præpono in quo vaticinium hoc
Dauidis impletur, nimirum in eadem historia,
vtpote dicitur: *Ex ore infantium & lactentium
uidis hic perfecisti laudem.* Vt enim diximus hymnum
hunc Domini Apost. priores intonarunt, vt prin-
cipes & mulicæ directores. *Principes, iuda duces
eorum:* ipsos imitari sunt viri omnes grandiores
eis canitatum præbentes, illud Dauidis perfi-
cientes: *Benedixit Deo Domino de sanctibus Israel.*
Hic tantum ad completam perfectamq; Do-
mini huius laudem desiderabantur animarum
purarum voces, quas vocat. *Inuentulus in medio
inuencularum,* &c. Solum requirebatur vt huic
se cantores adiungerent lactentes innocentes,
in quos nihil inimica poterat operari malitia,
nec proventus aut lucrum, sed nec totius natu-
ræ vires etiam fortissimæ.

Primo decantatæ fuerunt Dei laudes in illo
Cantico, quod in SS. litteris per Moysen com-
positum inuenitur. Etate præcessit cantica Pœ-
tarum Linij, Mosei, Orphei, plusquam trecentis
annis; Magna hic prodigia reperimus: Refert
Philo Moysen dixisse singulos versus, & præ-

cinisse, quem populus cantando subsecutus est: V.
Ve fit in horis & respudis. Ita testatur Abelen &
auct. l. de Mirabilibus S. Scripturæ. & D. Aug.
Enormi admiratione accidit miraculum, vt cuncti
pariter sonus cum pueris. & omnes aetatis eodem
inspirati flamine uno quasi ex ore nullo proman-
tente edoceri, eisdem continenter histetiam decantare
in unum. Sed natura inquisitor in hoc loco interu-
efficitur, vbi non consuetudine humoni ingratum, sed
assensu spiritus cunctatione pectora. & ora inspira-
tur. Sed in his tamen cantantibus, nihil idem
ritus contra naturam effectus dignoscitur, in qui-
bus per ora, & lingua, h. e. uox ad uerba
mouetur. & quæ per uerbum & studium ipsi fa-
cere poterunt, consensum omnes carmen decantare
in uos momento Domini illi dicitur, & quæ
pulo ante in profundo coram eis apparuerat ipsa
postmodum in tali cantio eorum lingua & inge-
na gubernabatur.

Et hoc opinor illud esse quod in Exodo scri-
bitur: *Tunc cecinit Moyses cum filiis Israel carmen
hoc Domino.* Sed & aliud quoque miraculum
priori non inferius coniigit ibidem descriptum.
*Sumpsit Maria seors. Anon. Prophecia tympanum
in manu sua egrediens, & cunctos ministris præ-
eant cum tympanis & choris, quibus præcinebat di-
ctis. Cantemus Domino: gloriosi autem organificatus
est.* Arbitratur, Philo alios fuisse choros ille mu-
tuos oppositos: uuum uitorum & mulierum ad
retum, qui alternis carminibus sibi inuicem re-
ponderent. Oleaster tenet Moysen singulos ver-
sus cantasse, quos Maria cum mulieribus repe-
bat. *Cantemus Domino, &c.* sicut etiam fit in
135. Constituitur Domino, quoniam bonus, opo-
niam in æternum misericordia eius. Erpedit
autem Caietan. Mariam dici prophetissam. Hæc
illa fuit, excellentia quod talis hic fuit, cui
Deus inspirabat, & reuelabat vt ipsa cum cæ-
teris mulieribus decantaret, id quod Moyses cum
uiris præcinebat. Opinor itaque cunctos inspi-
rante spiritus. S. impulsos motus. recitasse. Nec
hoc præterea miraculum: cum enim omnes
numerus excederent trium millionum, omnes
tamen Moysen adiebat, operante Deo, vt illi
præconia concinerent ob deuictos hostes, & re-
latum ab eis triumphum maxime gloriosum.
Hæc illa fuit figura & prælium, cuius modo
perfectio celebratur, impletusq; umbra dum
Christi victoria solemmiter decantatur, qui nos
de Agypto eduxit peccati, dicitur Phara-
nem. prostravit dæmonem, de morte triumphauit,
cunctaque illa uaris subit sanguinis sui fla-
ctibus aquilque præfocauit.

Quinto

Quinimo ea de causa David per hoc finem
 psalmi sui voluit imponere: quandoquidem
 in vltimo in quo ad diuinas has laudes omnes
 creitas, his verbis concludat. *Laudate eum in
 organo & choro, laudate eum in corda & or-
 gano, & c. Omnis spiritus laudet Dominum* Quam
 graua est musica, quam chorus cantotum integer
 pleneque complet, vbi quamuis voces sint dif-
 ferentes, vna tamen est, & summe vniuersa
 harmonia, per vnum directa phonicum, qui ca-
 tentis praesidet: Quale mirabile illud est organi
 sua mixturam varietate grati in quo plurimae
 coacturum filulae maiores, mediae & paruae,
 sunt etiam nonnullae minima inlar digiti, om-
 nes simul diuersis infonant vocibus & vna can-
 dendique formant ordinatissimam musicam, in
 qua maiores maioribus respondent, nec vides
 quae voces tribuat arg. efformet, est enim spi-
 raculum insensibile quod sonant, quia per canales
 tuboque perforat abconditos, atque in interiori
 lateri instrumenti parte conclusos. Hoc pra-
 mios habemus, Qualem hodiocchorum to-
 cantibus audimus integre sonantem, in quo
 omnes idem concinebant. *Turba que praecedebat
 & sequabatur.* Cum tanti essent in vnam om-
 nes conspirant admirabilem consonantiam a
 summo dispositam phonicam eam dirigere spi-
 ritus S. O quale percipit organum tanta filu-
 larum specie resonans, au diuntur magne, medie,
 paruae, pueri, puella, r. ienens & quatuordecim. *La-
 deat:* vnam omnes melodiam conficiunt dul-
 cissimam. O quam apte ac distincte filulae il-
 le maiores voce sua acuta resonant inter gra-
 uiores, omnesque inflat, & resonare facit vnus
 atque idem ventus seu flamen spiritus S. qui
 mouet, impellit, & inspirat per venas cordis co-
 rum obditissimas?

Processionem hanc igitur & nos ingrediamur,
 VII. *Quae diligenter attendamus:* & quamvis nunc
 nec pul-
 sibilemus, & gaudio exultemus ob Christi Do-
 minum hanc nobis salutem & benedictis: ratio tamen
 erigit, vt herymas habeamus iudiciumque pra-
 cauum: quandoquidem fuit hoc & transito
 glorie triumpho, cui nunc quantes interfumus
 statim captus istis audietur dolorosus. *Passio
 Dominicae Iesu Christi.* Copulare voluit Do-
 minus hanc sui exaltationem, & triumpho glo-
 riam passioni suae & opprobriis: & vt notat D.
 Chryso. principium caputque suae passioni at-
 que humilitati praefixit tantam nominis sui
 exaltationem: laudisque praecentimus quatenus
 quanto fuisse exaltatus subimus, tanto post-

modum humiliaretur & deprimeretur profundi-
 us, impletereturque illud: *Eleuans alijisti mt. Ps. 101. 12.*
 Quando in terram aliquid vis collidere, minu-
 timque contringere, tanto manum attollis ala-
 tius, quanto contendis illud in terram deiciendo
 collidere fortius, haec etenim manus subleua-
 tio dispositio quadam est, qua maiori conatu ac
 fortioribus viribus fiat illa collisio rei que con-
 fractio.

Sustinet D. Chryso. voluisse Dominum, vt
 passionis suae collisio, qua confingendus erat
 tanto fieret impetu, & furore vehementiori, sic
 omnia disponderetur vt inimici sui tato grauus
 in eu furerent, iraque mouerentur: quatenus per
 hoc tanto contra eu conatus fieret nequitie cru-
 delior. *Ideo cum tanta gloria (ait ille) est ingref-
 sus, vt amplius totum aduersus se iucitaret inui-
 diam, quia iam tempus Passionis instabat.* Coni-
 rati Danielis inimici eo modo aduersus eum
 leones irruerunt, vt quo tempore deuorandum
 illum arripent ex nimia fame redderetur im-
 maniores; & de re membrum discerperet at-
 trociori. Mortis est vt si canem leporarium in al-
 terum velis concitare ferocius, primo tu il-
 lum irites acrisque prouocet. Nihil fieri pot-
 rat quod grauus in Christum irriterentur inimi-
 ci, quam si viderent illum ab omnibus honorat-
 um & exaltatum: nam ex inuidia malitia mal-
 cebatur, haec autem eo passu sumit augmentum,
 quo gloria alterius cui male volunt, incremen-
 tum. Ex eo tantum quod viderant quanti popu-
 lus eum faciebat ob refulcentiam a mortuis La-
 zarum tanta rabie scribendi contabuerant, vt
 conelium coegerint aduersus eum, & quasi
 ignis carbonem irabilem succenti praec angustia
 spiritus pementes exclamarunt: *Quid facimus,
 quia hic homo multa signa facit, & c. Si dimittimus
 eum fr. & c.* Quid n. odo facient cum eum tanta
 Maestate sublimem tanta cernue pompa recep-
 ptum, tanta gloria honoratum, ab omnibus vt
 Saluatorem Regemque acclamatum? Haec erat
 illa dispositio, quae in illis requiebat, vt con-
 tra Christum grauis exacerbati mortem adfer-
 rent illi qua nemo vidit vnquam, atrociorum,
 tradita illis ad hoc potestate: quocirca ad huc
 ter gloriae magnitudinem fuit & poenitentia ac-
 cerbitas.

VIII. *An Regis huius gloriam vidilli sublimissi-
 mam? Prepara te, vt pernas illius audias acer, vt in tri-
 bularis, & illis atrenas praebere aures quod sta-
 umpho-
 tim cantabitur: Passio Dominicae Iesu Christi, ira: & in-
 & c. An illi comitatum praestitisti in scribis passione
 illis quos peregrinus triumpho in vltis eius glie comite-
 rios: mur.*

D. CHRYSOSTOMUS
 HOM. 13.
 IN VARIIS
 LECTA D.
 MATTH.
 23. 29.

101

riolos? Accingere ut & illi ducatum præstes in
 ip. quos audies mortis eius ignominiosæ, sitque
 illatus propositio, quam inceptimæ & con-
 stantissimæ vir fidei David dixit: In eum arma
 ceperat perdoctus filius Absalon, ex fuga se sub-
 trahit pater filij se subducens persecutioni: ducatum
 illi præstitit miles constantissimus Gethæus
 nomine: tibi cum fratribus suis. Cui David:
 Hoc tibi perspectum sit, amice, graues manere
 me calamitates: totus etenim in me mundus in-
 surget seduciosus: fas non erit aut possibile, ut ab
 illis te liberet, nec dolores non sentias truculen-
 tos, si mihi præsteris in afflictione comitatus.
 In domum tuam cum fratribus tuis secede ne te
 futura feusque tempestas pariter inuoluat. Absit
 a Reg. 15, hoc Domine mi, respondet ille. *Vivis Dominus,*
 Amen.

S V M M A R I V M

HOMILIÆ XLII. SEQVENTIS.

Vum de passione Domini sit agendum, præmittuntur nonnulli
 discursus generales omnibus Christi passionibus convenientes,
 exponendo qua ratione sit illa consideranda, ut nobis adferat vi-
 tilitatem. & qualiter ex eius meditatione vivus quidam debeat
 elici dolor, quo Christo patienti compatiamur. *h. dicitur etiam clara*
que malitia peccati ergotio, e. magnum fiducia in Deum fir-
mamentum, quo credamus nostra nobis ab illo remittenda pec-
cata, & gloriam esse tribuendam. d. tantique beneficii gratissima recognitio. e. dein-
de id tantum agitur quod tangit orationem eius in horto, in quo suam Christus ex-
orsus est passionem: cui principi um dedit hymnum illum tolemem cantando in
Cornaculo. f. Egreditur de Hierusalem, non mortem fugiens, sed locum cedens. f. 10
Quatenus eam inimici exequerentur: transit torrentem Cedron: nec hoc vacat ny-
ltero. g. Secedit in hortum, ubi tristem se ostendit & formidolosum. h. nedom ob-
rationem communem demonstrandi naturæ humanæ veritatem, sed etiam ob alias. h. f. 15
Prima: quia vidit mortem sibi sacrilegis peccatis, ruina populi sui, & damnatione
Iudæ Apostoli sui infligendam. i. Secunda: volebat timore illo ac tristitia per nas
suas vehementius excitare. k. Tertia: quatenus à nobis tormentum auferret, quod
tales nobis adferunt passiones, illas in se suscipiens. l. Ad orationem se contulit, po-
stulans ne calicem bibat, per hoc eius exprimens amaritudinem. m. Orationem su-
dit quibusdam actionibus singularem: singula quippe earum documenta nobis
sunt eminentiori, quod nobis hanc prælegit materiam. Primò: ut ad illam confuga-
mus utpote tristitiæ, mærorisque solatium. n. Secundò: Solitudinem appetamus
qua sedata cordis oramus tranquillitate, & cogitationibus à divagatione recolle-
dis. o. Tertiò: ut coram Deo cernui & genuflexi eum veneremus. p. Quartò: si duc-
pleni accedamus, quam in nobis excitat Patris nomen, quo Deum appellamus. q. f. 15
 Quinto: